

Ülkemizde Eğitim ve Ar-Ge İçin Ayrılan Bütçeyi

Her Yıl Çok Ciddi Oranlarda Artırıyoruz

Ancak daha da önemlisi, bu bütçeyi en doğru alanlara kanalize edecek politikaları da kurguluyoruz. Bakanlık olarak, bağlı kuruluşlarımız KOSGEB ve TÜBİTAK ile birlikte, ülkemizde yenilikçiliği, teknoloji odaklı girişimciliği ve üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmek için önemli çalışmalar yapıyoruz.

Nihat ERGÜN

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Ekonomik gelişmenin, kalkınmanın yolu, üretimden geçmektedir. Türkiye, son yıllarda gerçekten çok daha fazla üreten, çok daha fazla katma değer oluşturan bir kimlik kazandı. Yüzde 95'inden fazlası sanayi ürünlerinden oluşan yıllık ihracatımız 152,6 milyar dolar seviyesine ulaştı. Evet, Türkiye için en önemli konulardan biri üretmektir. Ancak artık kendimize daha fazla sormamız gereken bir soru var: Türkiye ne üretecek ve nasıl üretecek?

Bundan 10 sene önce, Türkiye yüzde 47 oranında düşük teknolojlili ürünler üretiyor ve ihraç ediyordu. 10 yıllık süreçte, düşük teknolojlili ürünlerin payı yüzde 25 seviyesine gerilerken, orta seviye teknolojiye sahip ürünlerin payı yüzde 70 seviyesine çıktı. 2023 yılına kadar ise üretim içinde yüksek teknolojlili ürünlerin payını yüzde 20-25 seviyesine çıkaracağız. Küresel çapta en az 10 marka oluşturacağız.

Türkiye, 2023 yılında, yıllık 500 milyar dolar ihracat yapmayı hedefliyor. Bu hedefe ulaşmak için, daha nitelikli, katma değerli, ileri teknolojiye dayanan bir üretim yapısına geçmemiz gerekiyor. Bütün firmaların, sektörlerin kendini buna göre hazırlaması, değiştirmesi, dönüştürmesi gerekiyor. Bunun da ötesinde birçok yeni sektörde, yenilikçi firmaların kurulmasına uygun bir zemin hazırlamak gerekiyor. Türkiye, rekabet gücünü ucuz hammadde, ucuz işgücü veya ucuz enerjide bulamaz. Bizim rekabeti, ar-ge, teknoloji, markalaşma, tasarım gibi alanlarda aramamız, bulmamız gerekiyor.

Bu açıdan Bakanlığımızın çalışmaları büyük önem taşıyor. Bizim politika hedeflerimiz arasında KOBİ'ler de var, büyük firmalar da var, hatta yeni girişimciler de var. Biz, üniversitedeki akademisyene de üniversite mezunu genç bir arkadaşımıza da hitap ediyoruz. Biz makine ve otomotiv gibi sektörleri güçlendirmeye çalışırken, ilaç, uzay, bilişim gibi sektörlerle de ivme kazandıracak bir alanda hareket ediyoruz.

Biz Bakanlık olarak, 2011 yılının başında Türkiye'nin uzun yıllardır ihtiyaç duyduğu Sanayi Strateji Belgesini uygulamaya başladık. Vizyonu, orta ve yüksek teknolojlili ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak olan bu belgedeki 72 eylemden 23 tanesi firmaların teknolojik gelişimi başlığı altında gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'de ar-ge harcamalarının milli gelire oranı, 2002'ye göre 2 katına çıktı ve yüzde 1 seviyesine yaklaştı. Ancak bu yeterli değil. Biz 2023 yılında bu rakamın yüzde 3 olmasını hedefliyoruz. Ancak bu da yetmez, ar-ge harcamalarının üçte ikisinin özel sektör tarafından yapılması daha sağlıklı bir yapı olacaktır. Yani 2023 yılında özel sektörün 40 milyar dolar, kamu kesiminin de 20 milyar dolar ar-ge harcaması yapması gerekiyor.

Biz ülkemizde eğitim ve ar-ge için ayrılan bütçeyi her yıl çok ciddi oranlarda artırıyoruz. Ancak daha da önemlisi, bu bütçeyi en doğru alanlara kanalize edecek politikaları da kurguluyoruz. Bakanlık olarak, bağlı kuruluşlarımız KOSGEB ve TÜBİTAK ile birlikte, ülkemizde yenilikçiliği, teknoloji odaklı girişimciliği ve üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmek için önemli çalışmalar yapıyoruz.

Üniversitelerimizin daha nitelikli bir kimliğe bürünmeleri ve sanayimizle daha yakın bir temas sağlamaları için yoğun bir gayret içindeyiz. İlk sonuçlarını açıkladığımız Yenilikçi ve Girişimci Üniversite Endeksi ile üniversitelerimizi bu konulara teşvik edecek önemli, somut ve nicel bir gösterge hazırlamış olduk. 2002 yılına geldiğimizde ülkemizde sadece 2 tane teknopark mevcuttu. Bugün ise 34 tanesi faal olmak üzere 50'nin üzerinde teknoparkımız kurulmuştur. Bu teknoparklarla ilgili bir performans endeksi de hazırladık ve geçtiğimiz günlerde kamuoyuna açıkladık. Bir ihtisas teknoparkı olacak olan Bilişim Vadisi'nin yönetici şirketini kurduk. İnşallah yakın zamanda bu bölgede de birçok teknoloji firması çalışmalarına başlayacak. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile teknoparklarda kurulan yönetici şirketlere, firmalara ve akademisyenlere çok önemli destek, teşvik ve muafiyetler sağlıyoruz. Yine Bakanlık bünyesinde Teknogirişim Sermayesi Desteği ve San-Tez gibi önemli programlar yürütüyoruz. Yeni Patent Kanunu ile de üniversite-sanayi işbirliği adına önemli düzenlemeler getireceğiz. Böylece üniversiteler kurumsal olarak patent sahibi olabilecekler ve lisans sahibi olduklarında gelir elde edebilecekler. Buluşu yapan öğretim üyelerimiz de patent haklarından en az yüzde 30 pay alabilecekler.

Türkiye, 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olmak ve dünyada her alanda lider bir ülke olmak gibi büyük hedeflere sahiptir. Bu açıdan en fazla üzerinde durmamız gereken alan bilim ve teknolojidir. Zira bilim ve teknoloji alanında attığınız her bir adım, sizi birkaç adım birden ileriye taşıyacaktır. Biz bir yandan ülkemizi bilgi üretim merkezine dönüştürecek, diğer yandan ürettiğimiz bilgileri nihai ürünlere dönüştüren mekanizmaları kuracağız. Üniversiteleri bilimin olduğu gibi ekonominin de başrol oyuncularına dönüştüreceğiz. Özellikle ilaç, havacılık, bilişim, nanoteknoloji, biyoteknoloji gibi alanlarda bir atılım yakalayacağız. Mevcut kurulu ve güçlü sanayi sektörlerinde katma değeri ve teknoloji artırıcı politikalar uygulayacağız. Zaten çalışmalarımıza bu doğrultuda devam ediyoruz. Önümüzdeki dönemde de hem mevcut politika araçlarımızı geliştirecek hem de yeni enstrümanlar üreterek bu alanlarda lider bir ülke inşa edeceğiz. Türkiye'yi dünyanın bir üretim merkezine dönüştürdüğümüz gibi aynı zamanda bir teknoloji üssüne de dönüştüreceğiz.